

شیوه‌نامه رویدادهای کتابخانه‌های عمومی کشور

آبان ۱۴۰۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

نام سند: شیوه‌نامه رویدادهای کتابخانه‌های عمومی کشور

آبان ۱۴۰۵

تنظیم و تدوین: اداره کل ترویج کتابخوانی و امور فرهنگی

«معاونت توسعه کتابخانه‌ها و ترویج کتابخوانی»

تاریخ تدوین: مهر ۱۴۰۵

پرتال نهاد: www.samanpl.ir

پست الکترونیکی: libsystem@iranpl.ir

تلفن: ۰۲۱-۶۶۷۴۲۱۰۸ - ۰۲۱-۶۶۷۴۸۷۹۱

سامانه پیامکی: ۰۴۵۰۰۰۰۰

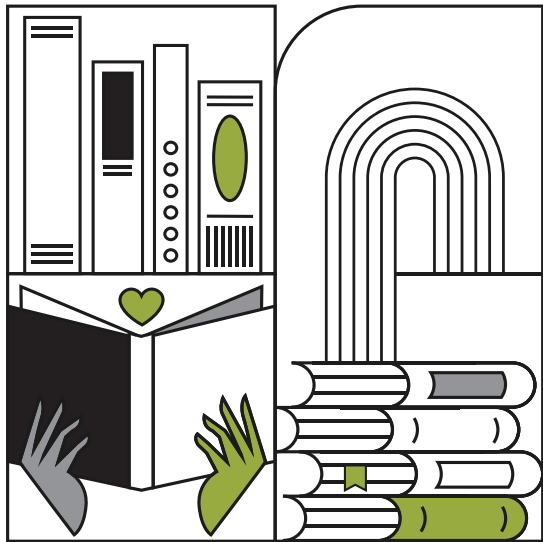
نشانی: ابتدای خیابان امام خمینی^(۵)، روبروی خیام، کوچه

پست (جنب بانک سپه)، پلاک ۱ کد پستی: ۱۱۳۶۹۳۰۰۰۱

مقدمه

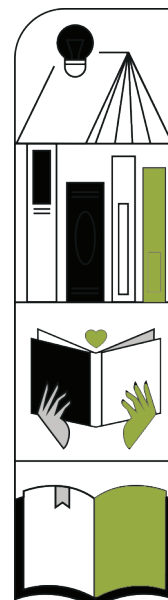
با دو هدف طراحی شده‌اند: تبدیل مخاطب به «کتاب‌خوانی فعال» و قرار دادن کتاب در مرکز توجه، به‌عنوان مرجع اصلی شناخت و درک عمیق‌تر این مناسبت‌ها.

اهداف

- ♦ تمرکززدایی از مناسبت‌ها و یکپارچه‌سازی آن‌ها در مدار «فرهنگ مطالعه» و «هفته کتاب»
- ♦ تبدیل مخاطبان و اعضا به کنشگران فعال از طریق فعالیت‌های تجربه‌محور و تولید محتوا.
- ♦ فرهنگ‌سازی هفته کتاب و کتاب‌خوانی به‌عنوان جشن مردمی کتاب.

دومین ماه پاییز، در تقویم فعالیت‌های حوزه کتاب، ماه «تجلی کلمه» است. اگرچه این ماه مناسبت‌های متعددی را در خود جای داده است، همه این مناسبت‌ها در چارچوب این شیوه‌نامه به مقصدی مشترک پیوند می‌خورند: «کتاب و هنر خواندن». در این ماه، محور اصلی فعالیت‌ها «هفته کتاب و کتاب‌خوانی» است، زیرا کتاب می‌تواند معنا را در ذهن مخاطب ملموس و ماندگار سازد و پلی میان نسل نوجوان و دنیای بزرگسالان باشد. از این‌رو، می‌کوشیم «مطالعه» را به‌عنوان هسته مشترک مناسبت‌ها برجسته کنیم و کتاب را در کانون برنامه‌ها قرار دهیم. این شیوه‌نامه بر پایه یک اصل بنیادین تدوین شده است: «تمرکز بر ارتقای فرهنگ مطالعه». تنوع مناسبت‌های آبان‌ماه - از پاسداشت اصالت زبان در روز نشر و بزرگداشت قهرمانان ملی تا مناسبت‌های معنوی دهه فاطمیه (س) و روزهای نوجوان و دانش‌آموز - این است که همه این مناسبت‌ها در مدار «هفته کتاب و کتاب‌خوانی» قرار گیرند. هدف از این رویکرد، جلوگیری از پراکندگی فعالیت‌ها و هدایت آن‌ها در مسیری واحد است. بر این اساس، دیگر مناسبت‌ها نه موضوعاتی مجزا، بلکه فرصت‌هایی برای معرفی کتاب، ترویج کتاب‌خوانی و تقویت جایگاه کتابخانه به شمار می‌آیند. بنابراین، همه برنامه‌های پیشنهادی این شیوه‌نامه

عنوان

محفل ادبی «آواز متن»

ویژه بزرگداشت ابوالفضل بیهقی و روز ملی نثر پارسی

محل اجرا

کتابخانه‌های عمومی کشور

زمان اجرا

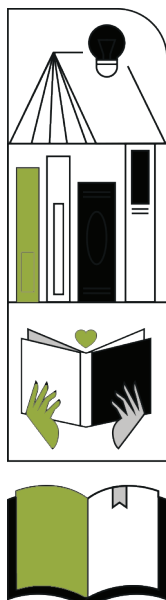
۱ تا ۳ آبان

شرح اجرا

تاریخ‌نگاران و نثرنویسان ایرانی، سیر تحول نثر پارسی و نقش نویسندگان اثرگذار این حوزه را مرور کنند. خوانش بخش‌هایی از آثار شاخص نثر پارسی، معرفی کتاب و خواندن نوشته‌های اعضا، از برنامه‌های این محفل خواهد بود.

فعالیت محافل ادبی به شعر و شعرخوانی محدود نمی‌شود و نثرخوانی و بررسی آثار منتشر نیز از عرصه‌های مهم فعالیت این محافل است. به همین مناسبت، اعضای محافل ادبی در روز ملی نثر پارسی گرد هم می‌آیند تا ضمن بزرگداشت ابوالفضل بیهقی، از برجسته‌ترین

تمدید شد

عنوان
پویش

«سفیر دانایی؛ روایت گرم یک میزبانی»

محل اجرا

زمان اجرا

سامانه مسابقات الکترونیکی «کتابخون»

۱۵ آبان

شرح اجرا

نکات کلیدی برای اجرای موفق:

۱. **روایت‌گری:** در ویدئو، به جای گزارش‌دهی خشک، مخاطب را به فضاهای مختلف کتابخانه (مخزن، بخش کودک، سالن مطالعه، بخش نشریات و...) ببرید و کاربرد هر بخش را با زبانی صمیمانه و دعوت‌کننده برای او شرح دهید.

۲. **خدمات محوری:** حتماً در بخشی از ویدئو، به یکی از خدمات ویژه کتابخانه (مانند خدمات دیجیتال، فعالیت‌های فرهنگی، امکانات خاص یا دسترسی‌های پژوهشی و...) اشاره شود.

۳. تکنیک‌های فنی:

◆ هر فرد می‌تواند، یک ویدئو ارسال نماید.

◆ بهتر است در هنگام ضبط فایل‌های ویدئویی هر شرکت‌کننده ابتدا نام و نام خانوادگی خود و نام کتابخانه را ذکر نماید.

◆ فیلم‌های ارسالی به صورت افقی ضبط و با

مشاهده‌ی روایت‌های خلاقانه و اثرگذار شما در مسابقه تولید ویدئوی معرفی کتابخانه، نشان داد که کتابخانه، فراتر از قفسه‌ها و کتاب‌ها، خانه‌ی تجربه‌های شماست. با هدف فراهم آوردن فرصتی برای تمامی کتابداران پرانرژی، تصمیم بر آن شد تا مهلت شرکت در این پویش تمدید گردد. آیا آماده‌اید تا با یک دوربین و یک روایت صمیمانه، میزبان فرضی خود را به دنیای جادویی کتابخانه دعوت کنید؟

منتظر ویدئوهای خلاقانه، باکیفیت و متفاوت شما در سامانه «کتابخون» هستیم.

زمان را از دست ندهید؛ روایت شما، سفیر دانایی است.

◆ شاخص‌های داوری:

- میزان صمیمیت و توانایی در برقراری ارتباط با مخاطب.
- خلاقیت در روایت و پرهیز از کلیشه‌های اداری.
- کیفیت فنی ویدئو (نور، صدا و کادربندی).
- قدرت متقاعدسازی مخاطب برای عضویت و حمایت از کتابخانه.

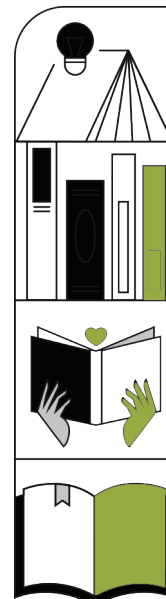
◆ جوایز:

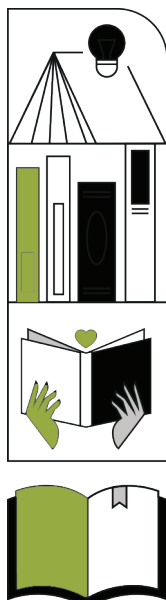
تقدیر از ۱۰ اثر برتر هر کدام به مبلغ ۵۰ میلیون ریال

صدای واضح، نور مناسب و حداکثر در ۵ دقیقه و حجم ۱۰۰ مگابایت در سایت بارگذاری شود.

◆ معرفی‌های ارائه شده با خلاقیت بالا و بدون کپی‌برداری در اولویت داوری و امتیاز دهی قرار دارند.

۴. ارسال اثر: همکاران محترم می‌توانند ویدئوی خود را در بازه زمانی تعیین‌شده در سامانه «کتابخون» بارگذاری نمایند.

عنوان

«در سوگ مادر سادات»
ویژه برنامه‌های دهه اول و دوم فاطمیه

محل اجرا

کتابخانه‌های عمومی کشور

زمان اجرا

۲ تا ۲۲ آبان

شرح اجرا

در این برنامه‌ها، از سخنرانان مذهبی دعوت می‌شود با تکیه بر منابع معتبر و روایت‌های تاریخی مستند، ابعاد مختلف زندگی و سلوک حضرت فاطمه زهرا(س) را با توجه به موضوعاتی چون حقوق انسانی، عدالت اجتماعی و جایگاه زن در تاریخ بررسی کنند. برای نمونه، موضوع «نقش و کنشگری اجتماعی حضرت فاطمه(س) پس از رحلت پیامبر اکرم(ص)» می‌تواند زمینه‌ای برای تبیین حضور اثرگذار زنان در جامعه باشد.

کتابخانه‌های عمومی، به‌عنوان پایگاه‌های دانش و اندیشه، در برگزاری آیین‌های عزاداری، ضمن توجه به آداب و رسوم ملی، بومی و محلی، رویکرد «سوگ آگاهانه» را دنبال می‌کنند. بر این اساس، برنامه‌های دهه اول و دوم فاطمیه، در کنار اقامه عزای حضرت فاطمه زهرا(س)، به تبیین اندیشه‌ها، سبک زندگی و کنش‌های اجتماعی ایشان اختصاص می‌یابد.

دیگر قالب‌های پیشنهادی است. این نشست‌ها، با فراهم کردن زمینه مشارکت مخاطبان، برنامه را از قالب سخنرانی یک‌سویه خارج می‌کنند.

محورهای پیشنهادی عبارت‌اند از:

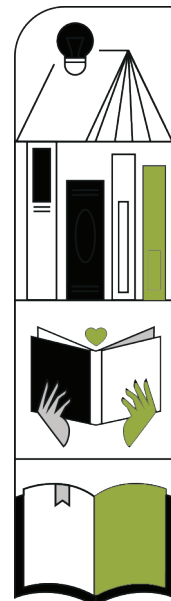
♦ **تربیت و تعلیم:** بررسی سیره تربیتی حضرت فاطمه (س) و نقش ایشان در پرورش فرزندان؛

♦ **حقوق و عدالت:** بررسی مواضع و کنش‌های ایشان در برابر بی‌عدالتی؛

♦ **علم و معرفت:** تبیین پیوند سیره و سخنان ایشان با آموزه‌های قرآن.

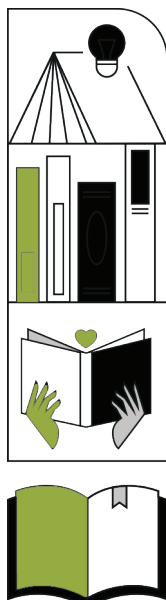
مداحی، مرثیه‌سرایی و سینه‌زنی نیز، متناسب با ظرفیت کتابخانه‌ها و آداب و رسوم محلی، از دیگر بخش‌های آیین‌های عزاداری فاطمی خواهد بود.

همچنین می‌توان با دعوت از هنرمندان، نویسندگان، شاعران و دیگر چهره‌های فرهنگی، فضایی برای بیان دریافت‌ها و بازتاب سیره حضرت صدیقه کبری (س) در آثار ادبی و هنری فراهم کرد. به‌منظور پیوند آیین‌ها با ترویج فرهنگ مطالعه، پیشنهاد می‌شود هر جلسه بر محور یک کتاب معتبر برگزار شود و سخنران یا کارشناس مدعو، مباحث خود را با استناد به آن و دیگر منابع مرتبط ارائه کند. معرفی منابع مورد استفاده و پیشنهاد کتاب‌های تکمیلی در پایان برنامه نیز می‌تواند مخاطبان را به مطالعه بیشتر ترغیب کند. برگزاری نشست‌های گفت‌وگو و پرسش‌وپاسخ با حضور استادان دانشگاه و سخنرانان مذهبی، از

شبه‌نامه رویدادهای کتابخانه‌های عمومی کشور - آبان ۱۴۰۵

عنوان

دوره آموزشی
«هیبریدی؛ کتابدار آینده، هوش مصنوعی
مولد و تحول خدمات کتابخانه‌ای»

محل اجرا

زمان اجرا

سامانه فراگیر آموزش

آبان‌ماه

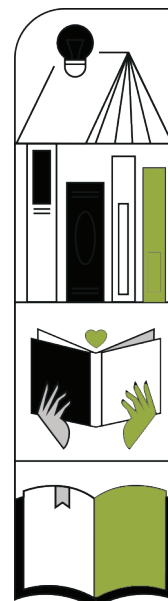
شرح اجرا

توجه به ملاحظات اخلاقی، صحت‌سنجی اطلاعات و استفاده مسئولانه از این فناوری در ارائه خدمات اطلاعاتی مورد تأکید قرار خواهد گرفت.

هدف: ارتقای دانش و مهارت کتابداران در زمینه شناخت و به‌کارگیری ابزارهای هوش مصنوعی مولد با هدف بهبود فرایندهای کاری، افزایش بهره‌وری، توسعه خدمات نوین کتابخانه‌ای و پاسخ‌گویی مؤثرتر به نیازهای اطلاعاتی کاربران.

در این دوره که به همت دفتر پژوهش و آموزش ویژه کتابداران برگزار می‌گردد، شرکت‌کنندگان با مفاهیم پایه هوش مصنوعی مولد، قابلیت‌ها و کاربردهای آن در محیط کتابخانه، شیوه استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی برای انجام فعالیت‌های تخصصی، تولید و سازمان‌دهی محتوا و بهبود خدمات کتابخانه‌ای آشنا خواهند شد. همچنین،

عنوان پویش «بنویس!» ویژه‌برنامه روز جهانی نویسندگان

محل اجرا

زمان اجرا

سامانه مسابقات الکترونیکی «کتابخون»

آبان ماه

شرح اجرا

- ♦ تجربه خواندن؛
- ♦ تجربه تعامل با کتابدار؛
- ♦ تجربه حضور در کتابخانه و بهره‌گیری از خدمات آن.

شاخص‌های داوری:

- ♦ خلاقیت در روایت و پرهیز از کلیشه‌های نوشتاری؛
- ♦ توانایی انتقال احساس و ایجاد صمیمیت در متن؛
- ♦ رعایت اصول نگارشی و ساختار داستان یا روایت.

بخش دوم: «گیرنده: نویسنده»

در این بخش، اعضای کتابخانه‌های عمومی می‌توانند در قالب نامه‌ای صمیمانه خطاب به نویسنده دلخواه خود، از تجربه خواندن آثار او و تأثیر آن‌ها بر زندگی و نگاهشان بنویسند یا پیام خود را با او در میان بگذارند. نامه‌های ارسالی، پس از گردآوری، به دست نویسندگان خواهد رسید.

روایت تجربه‌های زیسته در پیوند با کتاب و کتاب‌خوانی نشان می‌دهد که کتابخانه، بستری برای خلق داستان‌های تازه است. بر همین اساس، پویش «بنویس!» به مناسبت روز جهانی نویسندگان، با هدف توانمندسازی علاقه‌مندان به نوشتن و تقویت پیوند میان خواندن و نوشتن، در دو بخش برگزار می‌شود.

بخش اول: مسابقه داستان کوتاه

علاقه‌مندان، از جمله فراگیران کارگاه‌های نویسندگی کتابخانه‌های عمومی، می‌توانند تجربه‌های خود را در قالب داستان کوتاه و روایت، با موضوع‌های زیر ارائه کنند:

عنوان

سلسله نشست‌های تخصصی «تاریخ خوانی»

محل اجرا

زمان اجرا

کتابخانه‌های عمومی کشور

آبان ماه

مناسبت‌ها و محورهای موضوعی ماه:

- ◆ سالگرد درگذشت ستارخان قراچه‌داغی؛
- ◆ زادروز آیت‌الله دکتر سیدمحمد بهشتی؛

◆ سالگرد ارتحال علامه سیدمحمدحسین طباطبائی؛

◆ سالگرد انعقاد عهدنامه گلستان میان ایران و روسیه تزاری؛

◆ سالگرد اعتراض و افشاگری تاریخی حضرت امام خمینی(ره) علیه لایحه کاپیتولاسیون؛

◆ سالگرد شهادت محمدحسین فهمیده، بسیجی سیزده‌ساله، و گرامیداشت روز نوجوان و بسیج دانش‌آموزی؛

◆ سالگرد تسخیر لانه جاسوسی آمریکا به دست دانشجویان پیرو خط امام در سال ۱۳۵۸ و گرامیداشت روز ملی مبارزه با استکبار جهانی.

اقدامات و پیشنهادهای اجرایی:

کتابخانه‌های عمومی سراسر کشور می‌توانند با بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی خود، برنامه‌های زیر را اجرا کنند:

شرح اجرا

تاریخ، حافظه جمعی ملت‌ها و چراغ راه آینده است. بازخوانی رویدادها، تجربه‌ها و افتخارات گذشته، به تقویت هویت جمعی و افزایش آگاهی اجتماعی کمک می‌کند. در همین راستا، سلسله نشست‌های تخصصی «تاریخ خوانی» با هدف تبیین ریشه‌های تاریخی هویت ایرانی‌اسلامی، گرامیداشت مناسبت‌های مهم تاریخ معاصر، ارتقای آگاهی عمومی و ترویج فرهنگ مطالعه برگزار می‌شود.

این نشست‌ها، با محوریت خواندن و بررسی منابع معتبر تاریخی و با دبیری اداره کل کتابخانه‌های عمومی استان کرمانشاه، زمینه‌ای برای شناخت دقیق‌تر رویدادها و تقویت تفکر تاریخی در میان مخاطبان کتابخانه‌های عمومی فراهم می‌کنند.

ادامه صفحه بعد

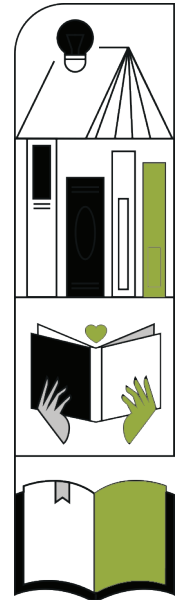
شبهه‌نامه رویدادهای کتابخانه‌های عمومی کشور - آبان ۱۴۰۵

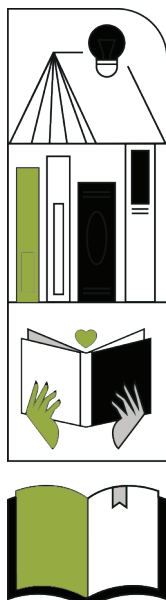
وظایف و انتظارات از دبیرخانه استانی:

- ◆ همکاری با کارشناسان منابع برای انتخاب و معرفی کتاب‌های معتبر و متناسب با موضوعات و مناسبت‌های هر ماه، به منظور تسهیل برگزاری نشست‌ها در سراسر کشور؛
- ◆ دریافت، تجمیع و ارزیابی گزارش‌های اجرای نشست‌ها از استان‌ها؛
- ◆ تهیه و ارسال گزارش جامع عملکرد به دبیرخانه مرکزی در پایان آبان‌ماه.

۱. برگزاری نشست‌های کتاب‌خوان کتابخانه‌ای و مدرسه‌ای با محوریت آثار تاریخی و مرتبط با انقلاب اسلامی؛
۲. تشکیل جلسات مطالعاتی، نقد و بررسی کتاب و معرفی آثار شاخص مرتبط با محورهای موضوعی؛
۳. برپایی نمایشگاه‌های موضوعی کتاب؛
۴. تولید و انتشار محتوای مستند و کتاب‌محور در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی؛
۵. طراحی و برگزاری مسابقات کتاب‌خوانی متناسب با موضوعات و مناسبت‌های ماه.

کتاب‌های پیشنهادی نشست‌های «تاریخ‌خوانی»				
ردیف	رده سنی	عنوان کتاب	نویسنده	ناشر
۱	بزرگسال	ایستگاه خیابان روزولت	محمد محبوبی	مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی
۲	بزرگسال	راهنمای زمان جشن‌ها و گردهمایی‌های ملی ایران باستان	رضا مرادی غیاث‌آبادی	نوید شیراز
۳	بزرگسال	بهشتی از زبان بهشتی	فرامرز شعاع حسینی	شرکت تعاونی کارآفرینان فرهنگ و هنر
۴	نوجوان	آقای فهمیده	محدثه سادات طباطبایی	نشر کتابک
۵	بزرگسال	احیای کاپیتولاسیون و پیامدهای آن	مسعود اسداللهی	سازمان تبلیغات اسلامی
۶	بزرگسال	عهدنامه گلستان و ترکمانچای	رضا کسروی	پرنده
۷	بزرگسال	آشنای آسمان	محمدتقی انصاریان	انصاریان
۸	بزرگسال	اشک ستارخان	هادی آجیلی	نوید مهر

عنوان رویداد «فصل خوش نوجوانی»

محل اجرا

کتابخانه های عمومی کشور

زمان اجرا

۷ تا ۱۵ آبان

شرح اجرا

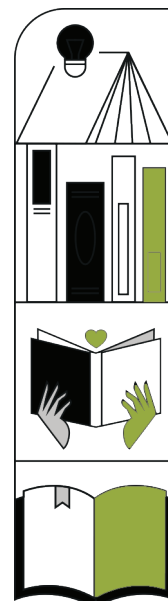

- ◆ دانش‌آموختگان آکادمی ترویج خواندن؛
 - ◆ اعضای فعال باشگاه‌ها و نشست‌های کتاب‌خوانی؛
 - ◆ شاعران و نویسندگان نوجوان عضو محافل ادبی؛
 - ◆ کتاب‌یاران، سفیران و مروجان نوجوان کتاب.
- این رویداد با مشارکت نوجوانان و متناسب با سلیقه‌ها و علاقه‌های آنان طراحی می‌شود. برنامه‌های ویژه‌ای با محوریت کتاب و خواندن، فرصتی فراهم می‌کنند تا نوجوانان روزی به یادماندنی را در کنار یکدیگر در کتابخانه تجربه کنند.

به مناسبت روز نوجوان و روز دانش‌آموز، کتابخانه‌های عمومی مراسم ویژه برای تجلیل از اعضای فعال نوجوان و جوان خود برگزار می‌کنند.

گروه‌های پیشنهادی برای تقدیر عبارت‌اند از:

- ◆ نوجوانانی که بیشترین میزان امانت کتاب را داشته‌اند؛
- ◆ برگزیدگان کنکور سراسری سال جاری که عضو کتابخانه بوده و از سالن مطالعه آن استفاده کرده‌اند؛

عنوان

نشست

«کتابخانه‌های عمومی و ترویج فرهنگ علم؛
از دسترسی به دانش تا توسعه پایدار»

محل اجرا

فضای اسکای‌روم

زمان اجرا

۱۹ آبان

شرح اجرا

و تقویت فرهنگ پژوهش در جامعه ایفا کنند. دسترسی به منابع اطلاعاتی معتبر، ارتقای سواد علمی و ایجاد فرصت‌های یادگیری مادام‌العمر از جمله ظرفیت‌هایی است که کتابخانه‌های عمومی را به یکی از بسترهای ترویج علم در جامعه تبدیل می‌کند.

در این نشست، نقش کتابخانه‌های عمومی در ترویج فرهنگ علم، تسهیل دسترسی شهروندان به دانش معتبر، تقویت سواد علمی و تفکر انتقادی و پیوند فعالیت‌های کتابخانه‌ای با اهداف توسعه پایدار بررسی خواهد شد. همچنین راهکارهای عملی بهره‌گیری از ظرفیت کتابخانه‌های عمومی برای گسترش آگاهی علمی و توسعه فرصت‌های یادگیری برای گروه‌های مختلف جامعه مورد بحث قرار می‌گیرد.

هم‌زمان با روز جهانی علم برای صلح و توسعه، نشست تخصصی «کتابخانه‌های عمومی و ترویج فرهنگ علم؛ از دسترسی به دانش تا توسعه پایدار» به همت دفتر پژوهش و آموزش، با هدف تبیین ظرفیت‌های کتابخانه‌های عمومی در گسترش دسترسی همگانی به دانش و تقویت فرهنگ علمی برگزار می‌شود.

کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان نهادهایی فرهنگی و آموزشی، می‌توانند نقش مؤثری در گسترش دسترسی همگانی به دانش، ترویج تفکر علمی

ویژه برنامه های ملی هفته کتاب

به زودی اعلام خواهد شد.

ویژه برنامه های استانی و کتابخانه ای هفته کتاب

همکاران محترم در ایام هفته کتاب، با توجه به ظرفیتها و نیازهای مخاطبان، رویدادها و برنامه های فرهنگی - ترویجی خلاقانه ای به منظور اجرا در کتابخانه های عمومی طراحی نمایند.
از خلاقانه ترین رویداد طراحی و اجرا شده تقدیر به عمل خواهد آمد.

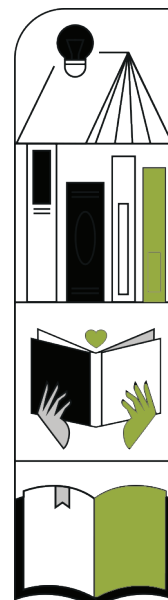
کتابداران
محترم این صفحه را
با رویدادهای فرهنگی و
خلافت، ویژه هفته کتاب
تکمیل نمایند.

عنوان

محل اجرا

زمان اجرا

شرح اجرا

عنوان

رویداد علمی-فرهنگی
«از گل تا پیکسل»
به مناسبت روز صنعت نوشت افزار

محل اجرا

کتابخانه‌های عمومی کشور

زمان اجرا

۲۰ تا ۲۶ آبان

شرح اجرا

بخش علمی:

نشست‌های تخصصی و گفت‌وگو محور

این بخش با حضور تاریخ‌پژوهان، متخصصان کتیبه‌شناسی، فعالان صنعت نوشت افزار و کارشناسان فناوری‌های نوشتاری برگزار می‌شود.

◆ نشست اول: «کالبدشناسی متن در تاریخ»

بررسی بسترهای اولیه ثبت متن، از جمله لوح گلی، پاپیروس و پوست آماده‌شده برای نوشتن (پارچمنت)، و تأثیر آن‌ها بر شکل‌گیری نخستین کتاب‌ها و متون دست‌نویس در تمدن‌های مختلف.

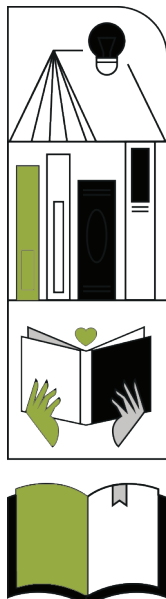
◆ نشست دوم: «انقلاب مکانیکی و عصر چاپ»

بررسی گذار از نگارش دستی به شیوه‌های مکانیکی نوشتن و تکثیر متن و نقش گسترش فناوری چاپ در افزایش تولید کتاب و دسترسی عمومی به آن.

◆ نشست سوم: «ابزارهای هوشمند نوشتن؛ از کاغذ تا فضای ابری»

معرفی فناوری‌های نوین، از قلم‌های دیجیتال تا سامانه‌های ذخیره‌سازی و مدیریت متن، و بررسی

کلمه برای ماندگاری، به بستری برای ثبت و انتقال نیاز دارد. از نخستین نشانه‌های حک‌شده بر سنگ و گل تا واژگانی که امروز بر صفحه‌های دیجیتال نقش می‌بندند، تحول ابزارهای نوشتن همواره با گسترش فرهنگ و دانش همراه بوده است. کتاب نیز حاصل پیوند «اندیشه» و «فناوری» است؛ پیوندی که امکان ثبت، تکثیر و انتقال تجربه‌های انسانی را فراهم کرده است. رویداد «از پاپیروس تا پیکسل» با هدف بررسی سیر تحول ابزارها و بسترهای نوشتن و نقش آن‌ها در شکل‌گیری و گسترش کتاب و دیگر متون طراحی شده است. این رویداد، از شیوه‌های نخستین ثبت متن تا فناوری‌های نوین دیجیتال، پیوند ابزارهای نوشتن را با تولید آثار فرهنگی و ماندگاری دانش بررسی می‌کند.

معرفی یا بازدید گروهی از موزه‌ها بهره گرفت. معرفی کتاب‌های مرتبط با تاریخ خط، کتابت و چاپ نیز می‌تواند مکمل این بخش باشد.

♦ کارگاه «بازگشت به ریشه‌ها»

آموزش مقدماتی نوشتن با قلم‌های سنتی و تجربه ثبت نوشته بر بسترهایی مانند گل یا کاغذهای شبیه‌سازی شده پاپیروس، ویژه کودکان و نوجوانان.

♦ مسابقه «تایپ و خوش‌نویسی»

برگزاری مسابقه در دو بخش مستقل خوش‌نویسی سنتی و تایپ با ابزارهای دیجیتال، با معیارهای متناسب با هر بخش. استفاده از متن مشترکی برگرفته از یک کتاب، می‌تواند زمینه مقایسه دو تجربه نوشتن و آشنایی بیشتر شرکت‌کنندگان با آن اثر را فراهم کند.

فرصت‌ها و چالش‌های تولید و نگهداری متون در عصر هوش مصنوعی.

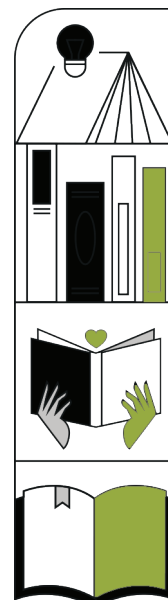
بخش فرهنگی:

نمایشگاه و فعالیت‌های تجربه‌محور

این بخش برای مخاطبان عمومی، به‌ویژه کودکان، نوجوانان و خانواده‌ها، طراحی شده است تا در کنار مباحث علمی، تجربه‌ای ملموس از تحول ابزارهای نوشتن داشته باشند.

♦ موزه کوچک نوشت افزار

نمایش نمونه‌هایی از ابزارهای قدیمی، مانند قلم پر، مرکب سنتی و ماشین تحریر، در کنار ابزارهای جدید، مانند تبلت‌های گرافیکی و قلم‌های دیجیتال. در صورت دسترسی‌نداشتن به این ابزارها، می‌توان از نمایشگاه عکس، فیلم‌های کوتاه

عنوان

تولید بسته‌های مطالعاتی
«او یک قهرمان ملی است!»
به مناسبت روز قهرمان ملی

محل اجرا

زمان اجرا

کتابخانه‌های عمومی کشور

۲۵ تا ۳۰ آبان

شرح اجرا

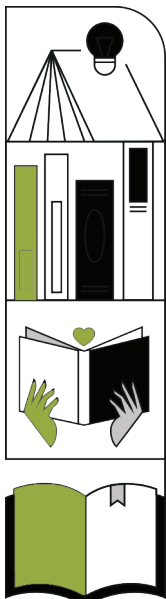
اقدامات پیشنهادی:

- ◆ انجام پژوهش‌های کتابخانه‌ای و میدانی درباره قهرمانان ملی، بومی و محلی؛
- ◆ انجام مصاحبه‌های پژوهشی با صاحب‌نظران و افراد مطلع؛
- ◆ انتخاب و معرفی کتاب‌ها و منابع معتبر مرتبط با هر شخصیت؛
- ◆ تولید محتوای متنی، صوتی و تصویری با استفاده از امکانات کتابخانه‌ها؛
- ◆ تشکیل گروه‌های نوجوان برای پژوهش، نگارش و تولید محتوا با راهنمایی کتابداران؛
- ◆ ساخت نمادها و آثار مرتبط با قهرمانان در فضای ساخت‌کده‌ها؛
- ◆ فضاسازی کتابخانه با تصاویر، روایت‌های مستند و معرفی آثار مرتبط با این شخصیت‌ها.

ادامه صفحه بعد

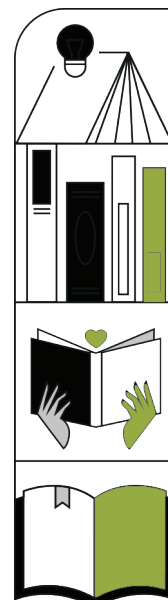
قهرمان ملی شخصیتی است که اثرگذاری او از زندگی فردی فراتر رفته و به بخشی از هویت جمعی یک ملت تبدیل شده است. این جایگاه می‌تواند حاصل دفاع از سرزمین، پاسداشت فرهنگ و هویت، تلاش برای عدالت و خدمت به جامعه یا پیشگامی در عرصه‌های علم و فناوری باشد.

به مناسبت روز قهرمان ملی، کتابداران، اعضای فعال نوجوان و دانش‌آموختگان آکادمی ترویج خواندن می‌توانند با همکاری یکدیگر، بسته‌های مطالعاتی و چندرسانه‌ای با محوریت معرفی قهرمانان ملی، بومی و محلی تولید و منتشر کنند. این بسته‌ها با تکیه بر منابع معتبر، مخاطبان را با زندگی، اندیشه و دستاوردهای این شخصیت‌ها آشنا می‌کنند و زمینه مطالعه بیشتر درباره آنان را فراهم می‌سازند.

مهارت‌های پژوهش، کار گروهی و تولید محتواست و نقش کتابداران و اعضای نوجوان را به‌عنوان مروجان خواندن پررنگ‌تر می‌کند. این محصولات همچنین می‌توانند به‌عنوان منابعی ماندگار، در برنامه‌های فرهنگی و ترویجی بعدی کتابخانه‌ها به کار گرفته شوند.

در تدوین بسته‌ها، ذکر منابع و معرفی کتاب برای مطالعه بیشتر ضروری است تا محصولات تولیدشده، علاوه بر معرفی قهرمانان، به ابزاری برای ترویج خواندن تبدیل شوند. تولید مشارکتی این بسته‌ها، فرصتی برای تقویت

عنوان

دوره آموزشی

«توسعه مشارکت اجتماعی کتابداران بخش
نابینایان جهت بهره‌مندی از ظرفیت‌های محلی»

محل اجرا

فضای اسکای‌روم

زمان اجرا

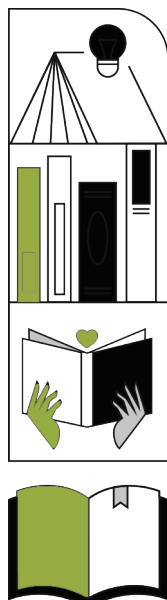
آبان‌ماه

شرح اجرا

و مذاکره با نهادهای محلی با هدف جلب مشارکت و توسعه همکاری‌های مشترک آموزش داده می‌شود. در ادامه، شیوه‌های طراحی، برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های فرهنگی مشترک متناسب با نیازها و علایق افراد دارای آسیب بینایی مورد توجه قرار می‌گیرد. انتظار می‌رود شرکت‌کنندگان با بهره‌گیری از آموخته‌های دوره، زمینه گسترش همکاری‌های محلی، افزایش مشارکت اجتماعی افراد نابینا و کم‌بینا و ارتقای جایگاه کتابخانه‌های عمومی به‌عنوان شرکای فرهنگی سازمان‌ها و تشکلهای فعال در این حوزه را فراهم کنند.

در این دوره آموزشی که به همت دفتر پژوهش و آموزش ویژه کتابداران برگزار می‌گردد، ضمن تبیین نقش و جایگاه سازمان‌ها و تشکلهای فعال در حوزه نابینایان در جامعه، راهکارهای شناسایی ظرفیت‌های محلی و ایجاد تعامل مؤثر میان کتابخانه‌ها و این سازمان‌ها بررسی می‌شود. همچنین، مهارت‌های ارتباطی، معرفی توانمندی‌ها

عنوان

دوره آموزشی

«اصول و مبانی تبلیغات و بازاریابی»

فضای اجرا

زمان اجرا

حضوری - آنلاین

آبان‌ماه

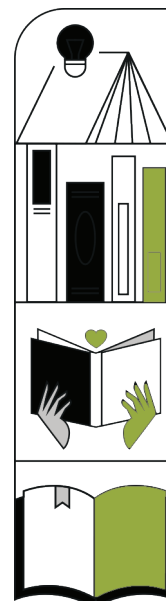
شرح اجرا

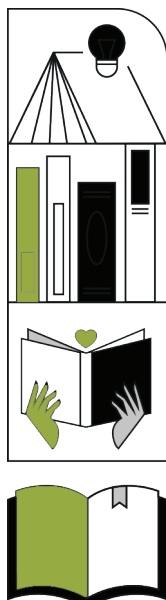
و حمایت‌های مالی و غیرمالی مورد توجه قرار می‌گیرد. انتظار می‌رود اجرای این دوره زمینه ارتقای توانمندی‌های تخصصی کارکنان، بهبود فرایندهای جذب مشارکت و گسترش همکاری‌های اثربخش در راستای توسعه خدمات کتابخانه‌های عمومی را فراهم سازد.

هدف: ارتقای دانش و مهارت همکاران حوزه امور مشارکت‌ها و خیرین، کارشناسان امور مشارکت‌ها و همکاری‌ها و رؤسای ادارات امور همکاری‌ها در زمینه اصول و فنون تبلیغات و بازاریابی، با هدف جذب و توسعه مشارکت‌های مردمی، شناسایی و جلب حمایت خیرین، معرفی ظرفیت‌ها و فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی و تقویت تعامل با نهادها و سازمان‌های همکار.

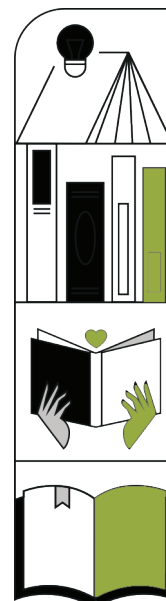
در این دوره که به همت دفتر پژوهش و آموزش ویژه کتابداران برگزار می‌گردد، شرکت‌کنندگان با مفاهیم و اصول پایه تبلیغات و بازاریابی، روش‌های مؤثر معرفی فعالیت‌ها و ظرفیت‌های کتابخانه‌های عمومی، شیوه‌های برقراری ارتباط مؤثر با خیرین و حامیان، و راهکارهای جلب و توسعه مشارکت‌های مردمی آشنا خواهند شد. همچنین، بهره‌گیری از ابزارها و روش‌های نوین تبلیغاتی، شناسایی فرصت‌های همکاری با سازمان‌ها و نهادهای مختلف و طراحی برنامه‌های هدفمند برای جذب منابع

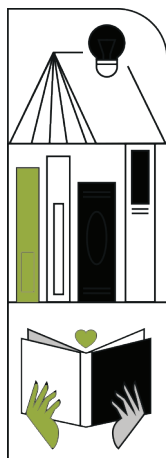
مناسبت‌های آبان ۱۴۰۵	
تاریخ	مناسبت
۱ آبان	روز آمار و برنامه‌ریزی، روز ملی بزرگداشت ابوالفضل بیهقی و روز ملی نشر پارسی، روز صنعت ساختمان
۲ آبان	ایام فاطمیه و شهادت حضرت فاطمه زهرا(س) به روایتی، انعقاد عهدنامه گلستان میان ایران و روسیه تزاری، ۱۹۲۲ه.ش
۴ آبان	اعتراض و افشاگری حضرت امام خمینی(ره) علیه پذیرش کاپیتولاسیون، ۱۳۴۳ه.ش
۵ آبان	روز زعفران
۶ آبان	شهادت آرمان علی وردی طلبه‌ی بسیجی، ۱۴۰۱ه.ش
۷ آبان	روز انار، سالروز ورود کوروش به بابل، ۵۳۹ ق.م
۸ آبان	شهادت محمد حسین فهمیده(بسیجی ۱۳ ساله)، روز نوجوان و بسیج دانش آموزی، روز پدافند غیرعامل، روز محیط‌بان
۱۰ آبان	شهادت اولین شهید محراب آیت الله قاضی طباطبایی به دست منافقان، ۱۳۵۸ه.ش، آبان روز، جشن آبانگان، روز جهانی نویسنده
۱۲ آبان	روز کاشان، شهادت سید روح الله عجمیان، ۱۴۰۱ه.ش
۱۳ آبان	تسخیر لانه‌ی جاسوسی آمریکا به دست دانشجویان پیرو خط امام، ۱۳۵۸ه.ش، روز ملی مبارزه با استکبار جهانی، روز دانش‌آموز، تبعید امام خمینی (ره) به ترکیه، ۱۳۴۲ه.ش
۱۴ آبان	روز مازندران، روز فرهنگ عمومی، گشایش نخستین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، ۱۳۶۶ه.ش
۱۸ آبان	روز ملی کیفیت
۱۹ آبان	روز جهانی علم در خدمت صلح و توسعه، پایان جنگ جهانی اول
۲۱ آبان	روز هوا فضا
۲۲ آبان	شهادت حضرت فاطمه زهرا(س)
۲۳ آبان	روز جهانی دیابت
۲۴ آبان	روز کتاب، کتابخوانی و کتابدار، روز بزرگداشت علامه سید محمد حسین طباطبایی(ره)، ۱۳۶۰ه.ش
۲۵ آبان	روز صنعت نوشت افزار، روز اصفهان
۲۶ آبان	روز آزادسازی سوسنگرد، روز جهانی دانش‌آموز
۲۸ آبان	روز جهانی مرد
۲۹ آبان	روز جهانی کودک
۳۰ آبان	روز قهرمان ملی، روز بزرگداشت ابونصر فارابی، روز حکمت و فلسفه

زادروز و درگذشت مفاخر فرهنگی در ماه آبان	
تاریخ	مناسبت
۱ آبان	زادروز محمدرضا آل ابراهیم، پژوهشگر، نویسنده حوزه فرهنگ و ادبیات عامیانه، ناشر و شاعر ایرانی، ۱۳۳۰ ه.ش شهادت سید مصطفی خمینی از مجتهدان و فقیهان شیعه و از فعالان انقلاب اسلامی ایران، ۱۳۵۶ ه.ش درگذشت میرزا محمد نصیرالحسینی ملقب به «میرزا آقا» متخلص به «فرصت شیرازی» شاعر، نویسنده، نقاش، جهانگرد، موسیقی‌دان و ادیب ایرانی، ۱۲۹۹ ه.ش
۲ آبان	زادروز آیت‌الله سید محمد بهشتی، روحانی، فقیه و سیاستمدار ایرانی، ۱۳۰۷ ه.ش درگذشت شمس‌الدین محمد جوینی از شعرا، نویسندگان و وزرای بنام ایرانی، ۶۶۳ ه.ق
۳ آبان	زادروز فرامرز سلیمانی، شاعر، مترجم، روزنامه‌نگار، ناشر و ویراستار ادبی ایرانی، ۱۳۱۹ ه.ش درگذشت ابوالقاسم عبدالله فرد، متخلص به حالت، شاعر، مترجم و طنزپرداز ایرانی، ۱۳۷۲ ه.ش درگذشت فریدون مشیری شاعر معاصر، روزنامه‌نگار، ۱۳۷۹ ه.ش
۴ آبان	درگذشت طاهره صفارزاده، شاعر، پژوهشگر و مترجم قرآن کریم، ۱۳۸۷ ه.ش
۷ آبان	درگذشت حسینعلی راشد، روحانی، نویسنده، مبلغ و سخنران مذهبی ایرانی، ۱۳۵۹ ه.ش
۸ آبان	درگذشت قیصر امین‌پور، نویسنده و یکی از شاعران تأثیرگذار در دوره انقلاب اسلامی، ۱۳۸۶ ه.ش
۹ آبان	درگذشت سلمان هراتی با تخلص «آذرباد»، شاعر ایرانی، ۱۳۶۵ ه.ش درگذشت محمد کلباسی، داستان‌نویس ایرانی، ۱۴۰۲ ه.ش
۱۲ آبان	زادروز آندره مالرو، نویسنده، منتقد هنری و سیاست‌مدار فرانسوی، ۱۹۰۱ ه.ش
۱۳ آبان	درگذشت فتحعلی واشقانی فراهانی، خوشنویس صاحب‌نام معاصر در خط نستعلیق و اولین مدرس انجمن خوشنویسان ایران، ۱۳۹۱ ه.ش درگذشت سید ابوالحسن موسوی اصفهانی، فقیه اصولی و از مراجع تقلید شیعه امامیه، ۱۳۲۵ ه.ش
۱۶ آبان	زادروز آلبرکامو، نویسنده، فیلسوف، روزنامه‌نگار فرانسوی و برنده جایزه نوبل ادبیات، ۱۹۱۳ م زادروز ماری کوری، فیزیک‌دان و شیمی‌دان لهستانی فرانسوی و از پیشگامان علم رادیواکتیویته، ۱۸۶۷ م
۱۷ آبان	زادروز هرمز وحید، گرافیست و از پیشگامان کتاب‌آرایی و مدیریت تولید هنری کتاب در ایران، ۱۳۰۷ ه.ش درگذشت فضل‌الله مهتدی معروف به «صبحی»، داستان‌سرا و پایه‌گذار سنت قصه‌گویی برای کودکان در رادیوهای ایران، ۱۳۴۱ ه.ش درگذشت سید محمدعلی موسوی جمال‌زاده، نویسنده و مترجم معاصر ایرانی، پیش‌تاز قصه‌نویسی معاصر، از بزرگان داستان کوتاه و آغازگر سبک واقع‌گرایی در ادبیات فارسی، ۱۳۷۶ ه.ش

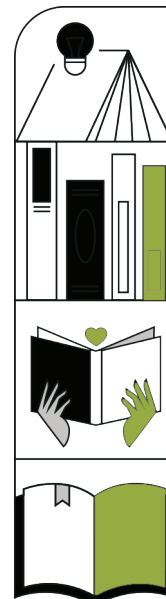
زادروز و درگذشت مفاخر فرهنگی در ماه آبان	
تاریخ	مناسبت
۱۸ آبان	زادروز محمد اقبال مشهور به اقبال لاهوری، فیلسوف، نویسنده، شاعر و سیاست‌مدار پاکستانی، ۱۸۷۷م
۲۰ آبان	زادروز فیودور داستایفسکی، نویسنده مشهور و تأثیرگذار روسی، ۱۸۸۱م زادروز سیروس غنی، حقوق‌دان و تاریخ‌پژوه ایرانی، ۱۳۰۸هـ ش درگذشت ابوالقاسم فقیری، روزنامه‌نگار، نویسنده، فارس‌شناس و از چهره‌های ماندگار استان فارس، ۱۴۰۴هـ ش
۲۱ آبان	زادروز علی اسفندیاری معروف به نیما یوشیج، نویسنده و شاعر ایرانی و بنیان‌گذار شعر مدرن پارسی، ۱۲۷۶هـ ش شهادت حسن طهرانی مقدم، از بزرگان علم موشکی در ایران، ۱۳۹۰هـ ش
۲۲ آبان	درگذشت ملک مهرداد بهار، نویسنده و پژوهشگر اسطوره و تاریخ، ۱۳۷۳هـ ش
۲۳ آبان	درگذشت سعید نفیسی، زبان‌شناس، پژوهشگر ادبیات فارسی، تاریخ‌نگار، نویسنده، مترجم و شاعر ایرانی، ۱۳۴۵هـ ش زادروز آسترید آنا امیلیا لیندگرن، نویسنده سوئدی کتاب‌های کودکان و نوجوانان، ۱۹۰۷م
۲۴ آبان	زادروز بیژن نجدی، شاعر و نویسنده ایرانی، ۱۳۲۰هـ ش درگذشت محمّد حسن «بیوک» معیّری با تخلص «رهی»، از غزل‌سرایان معاصر و از ترانه‌سرایان و تصنیف‌سرایان به‌نام ایرانی، ۱۳۴۷هـ ش درگذشت سید محمدحسین طباطبائی، معروف به علامه طباطبائی، مفسر، فیلسوف، فقیه اصولی و عارف شیعه ایرانی، ۱۳۶۰هـ ش
۲۵ آبان	درگذشت محمّد تقی جعفری تبریزی، مشهور به علامه جعفری مفسر نهج‌البلاغه، فیلسوف و مولوی‌شناس معاصر ایران و از بنیانگذاران حقوق بشر اسلامی و اعلامیه حقوق بشر در اسلام، ۱۳۷۷هـ ش درگذشت ستارخان قراچه‌داغی، از سرداران جنبش مشروطه ایران و ملقب به «سردار ملی»، ۱۲۹۳هـ ش
۲۶ آبان	زادروز محمدتقی جواهری گیلانی معروف به محمد شمس لنگرودی، شاعر، پژوهشگر، بازیگر، خواننده و مورخ ادبی معاصر ایرانی، ۱۳۲۹هـ ش درگذشت ابراهیم پورداوود، ایران‌شناس معاصر، نخستین اوستاشناس و استاد فرهنگ ایران باستان و زبان اوستایی، ۱۳۴۷هـ ش درگذشت رحیم معینی کرمانشاهی، نقاش، روزنامه‌نگار، نویسنده، شاعر و ترانه‌سرای ایرانی، ۱۳۹۴هـ ش
۲۷ آبان	شهادت سرلشکر مهدی زین‌الدین در منطقه سردشت، ۱۳۶۳هـ ش درگذشت نورالدین عبدالرحمن بن نظام‌الدین احمد جامی (مشهور به جامی)، شاعر، نویسنده، دانشمند و صوفی فارسی‌زبان و از برجسته‌ترین چهره‌های فرهنگی دوره تیموریان، ۸۹۸هـ ق

زادروز و درگذشت مفاخر فرهنگي در ماه آبان	
تاريخ	مناسبت
۲۹ آبان	زادروز غلامرضا رشيد ياسمي گوران مشهور به «رشيد ياسمي»، نويسنده، مورخ، مترجم و شاعر گرد آيراني، ۱۲۷۵ ه.ش زادروز محمدعلي سپانلو مشهور به شاعر تهران، شاعر، روزنامه نگار، منتقد ادبي، مترجم، و آنتولوژيست آيراني، ۱۳۱۹ ه.ش درگذشت حسن پيرنيا ملقب به مشيرالملک، سياستمدار، حقوقدان، تاريخ نگار و نخست وزير ايران در اواخر عهد قاجار، ۱۳۱۴ ه.ش درگذشت منوچهر آتشي، شاعر، روزنامه نگار و مترجم معاصر آيراني، ۱۳۸۴ ه.ش
۳۰ آبان	زادروز بيژن جلالی، از چهره های شناخته شده شعر معاصر ايران، ۱۳۰۶ ه.ش

زمان‌بندی رویدادهای ملی آبان ماه در کتابخانه‌های عمومی کشور

ردیف	فعالیت	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱	محفل ادبی «آواز متن» ویژه بزرگداشت ابوالفضل بیهقی، روز ملی نثر پارسی	●	●								
۲	پویش «سفیر دانایی؛ روایت گرم یک میزبانی»	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
۳	«در سوگ مادر سادات» ویژه برنامه‌های دهه اول و دوم فاطمیه		●	●	●	●	●	●	●	●	●
۴	دوره آموزشی «هیبریدی؛ کتابدار آینده، هوش مصنوعی مولد و تحول خدمات کتابخانه‌ای»	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
۵	پویش «بنویس!» ویژه برنامه روز جهانی نویسنده	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
۶	سلسله نشست‌های تخصصی «تاریخ‌خوانی»	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
۷	رویداد «فصل خوش نوجوانی»							●	●	●	●
۸	نشست «کتابخانه‌های عمومی و ترویج فرهنگ علم؛ از دسترسی به دانش تا توسعه پایدار»										
۹	ویژه برنامه‌های «هفته کتاب»										
۱۰	رویداد علمی- فرهنگی «از گل تا پیکسل» به مناسبت روز صنعت نوشت افزار										
۱۱	تولید بسته‌های مطالعاتی «او یک قهرمان ملی است!» به مناسبت روز قهرمان ملی										
۱۲	دوره آموزشی «توسعه مشارکت اجتماعی کتابداران بخش ناپینایان جهت بهره‌مندی از ظرفیت‌های محلی»	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
۱۳	دوره آموزشی «اصول و مبانی تبلیغات و بازاریابی»	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●

شیوه‌نامه رویدادهای کتابخانه‌های عمومی کشور - آبان ۱۴۰۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

[illegible]

